Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 150. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го ЛИПНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 8, 1980 No. 150. VOL. LXXXVII.

Генерал Петро Григоренко повернувся до ЗСА

Ген. Петро Григоренко

Ню Йорк, Н.Й. (Н.С.). — Закінчивши півторамісячну подорож до Европи, повернувся до Ню Йорку 1-го липня разом з дружиною Зінаїдою ген. Петро Григоренко, відомий ветеран-правозахисник, засновник Московської і Української Гельсінкських Груп і тепер голова Закордонного Представництва УГГ, після відвідин дев'яти країн Західньої Европи, де відбув успішні зустрічі на найвищому рівні з головами европейських держав, з чільними представниками політичного світу, серед яких зустріч в Лондоні з прем'єром Великобританії Маргарет Течер, в Бонні — з Йозефом Штравсом.

Генерал відвідав такі країни: Францію, Великобританію, Швайцарію, Бельгію, Норвегію, Швецію, Голляндію, Західню Німеччину й Італію. В Лондоні виступав перед англійськими парляментаристами, в Інституті Стратегічних Студій, у Військовій Академії Садгирст і в інших, у багатьох інших країнах дав ряд інтерв'ю в пресі, радіо й телевізії. В Швеції виступав на форумі ПЕН-клюбу, в Німеччині брав участь у „Конференції Вільних Вільних Німецьких Авторів" щоб згадати найголовніші. І звичайно зустрічався ген. Петро Григоренко з українцями й українськими громадами, наскільки було можливим; так у Мюнхені, наприклад, мав зустріч в Українському Вільному Університеті. Пресова служба ЗП УГГ у повідомленні про цю поїздку панства Григоренків пише: „Не зважаючи на свій похилий вік й слабкий стан здоров'я, Петро Григоренко спершу спільно з дружиною, а пізніше сам на різних державних форумах і рівнях, до найвищих включно, провадив велику роз'яснювальну роботу про загарбницьку імперіялістичну суть совєтського режиму, про гострі репресії в Україні та боротьбу українського народу, про відповідальність Москви за нездійснення підписаних нею вимог Гельсінкських Угод, які можуть стати засобом обману західних держав, або навпаки, при відповідній поставі Заходу — стати бумерангом, що може вдарити по совєтах й стати вагомим чинником у перетворені совєтської дійсности. Про успіх цієї подорожі свідчить і резонанс европейської преси у всіх відвіданих країнах, так й конкретні наслідки зусиль Петра Григоренка, зокрема створення в кількох країнах Гельсінкських груп для перевірки виконання домовлень і підготовки до Мадриду.

Проф. І. Телюк найменований на звичайного професора

Ню Гейвен, Конн. — Проф. Іван Телюк, головний контролер і колишній заступник головного предсідника УНСоюзу, одержав підвищення до звання звичайного професора Ню-гейвенського університету.

Проф. Іван Телюк

Проф. І. Телюк від 1975 року очолює департамент економічних наук університету і на протязі своєї праці в університеті був членом різних комісій, як рівнож членом університетського сенату впродовж п'яти років. Його спеціялізація — програма спільного порозуміння між приватним і публічни секторами, за що він одержав державну дотацію в 1978 році. Професор також дописує до преси і бере участь у різних наукових конференціях з ділянки своєї спеціялізації. В 1979/80 академічному році проф. Іван Телюк мав наукові доповіді: в листопаді 1979 року на 7-ій бизнесово-економічній конференції Нової Англії в Бостоні на тему „Організування співпраці між публічним і приватним секторами в реґіональній економії", у травні ц. р. у Монтреалі на Шостій річній конфенції Східньої Економічної Асоціяції на тему „Удосконалення громадської піддержки для реґіонального економічного розвитку".

Крім наукової праці проф. Іван Телюк є членом Плянувальної комісії міста Ню Гейвен на протязі дев'яти років, як також заступає цю комісію у головній бюджетовій комісії міста. Він — член Екзекутиви УККА, член НТШ, член УААУП, та ряду інших організацій.

Тепер у часі виборів проф. І. Телюк очолює українську групу в стейті Коннектикат для вибору демократичного конгресмена Х. Дадда на пост сенатора і є представником цього стейту за перевибір президента Картера.

Варшавський суд засудив Лєшка Хроста на 25 років за шпигунство

Варшава. — Пресове агентство Ройтерса, покликаючись на польські джерела інформує, що варшавський військовий трибунал засудив на 25 років покарання віцедиректора департаменту міністерства промисловости тяжкої індустрії 47-літнього Лєшка Хроста за шпигунство на користь однієї з країн Північно-Атлантійського Союзу (НАТО).

Процес варшавської військової округи розпочався 23-го червня. Прокуратор доказував Хростові, що він, перебуваючи за кордоном в офіційних справах, зустрічався там із західніми шпигунами і передавав їм засекречені документи. Повертаючись до Польщі він продовжував займатися шпигунством, — стверджує польське пресове агентство, не виявляючи для якої країни Хрост працював.

Засуджений є найвищим партійним і урядовим функціонарем в останніх роках, який був засуджений польським комуністичним судом за шпигунство.

Папа в Бразилії закликає до соціяльних реформ

Сальвадор, Бразилія. — Папа Іван Павло II, закінчуючи тиждень свого офіційного перебування у Бразилії, продовжує закликати офіційні бразилійські чинники, щоб вони перевели земельну реформу і зайнялись більш справедливим розподілом матеріяльних дібр з метою затерти існуючу велику різницю між богатим і бідним прошарками населення в тій країні. Добра Латинської Америки мусять бути розділені на більш справедливій базі, — заявив Голова Римо-Католицької Церкви, і чим скоріше це станеться тим краще буде для держав і населення.

Тема соціяльної справедливости, як відомо, є головною справою, або, як кажуть політичні і церковні спостерігачі, „центральною темою" Папи у його поїздці по більших скупченнях у Бразилії. „Кожний хто реально дивиться на життя в Латинській Америці, — заявив Папа журналістам, — мусить прийти до висновку, що тільки справедлива розв'язка соціяльного питання може розв'язати наболілі питання, які в перспективі можуть довести до заколотів, якщо їм не буде приділено належної уваги в найближчому майбутньому". При тому Папа підкреслив, що кожний, тепер відповідальний за долю свого народу, мусить включитися у розв'язку цих проблем.

До Сальвадору Папа прибув з Куритіби, колишньої столиці Бразилії, де населення, як інформує преса досить невірно, складається в більшості з німців, поляків і італійців. Всюди, куди приїжджав Папа сотні тисяч осіб вітали його традиційним помахом білої хусточки.

Загально уважають, що відвідини Папи спричиняться до клясового заспокоєння не тільки в Бразилії, але також в інших країнах Латинської Америки. Папа виразно став на боці соціяльно покривджених, бо він вважає, що кожна спільнота чи держава, яка не бажає бути знищена, повинна якнайскоріше зліквідувати соціяльну несправедливість.

Верховний Суд підтримав Конґресове рішення у справі фінансування абортів

Вашінґтон. — Постановою Верховного Суду ЗСА в понеділок, 30-го червня, дано підтримку поглядам Конґресу на обмежене, а не цілковите фінансування абортів у Америці для незаможних жінок. Питання, яке розглядалося Верховним Судом, було: чи Уряд має конституційне право відмовитися платити за медично необхідні аборти для бідних жінок, якщо він платить за всі фактично інші медично конечні послуги для незаможних, включно з видатками за дітородіння? Голосуванням п'яти суддів до чотирьох, Конґрес виграв справу, і він матиме право вирішувати платити чи не платити за аборти, навіть ті, що медично конечні. Тобто відновлено Верховним Судом чотирирічну заборону Конґресу програми Медікейду фінансувати на гроші платників податків у Америці всі аборти для бідних. Цю заборону Конґресу був успішно оспорив федеральний суддя з Бруклину в січні ц.р., доводячи, що Конґрес, ухвалюючи таку заборону, поступив проти Конституції.

Федеральна оплата всіх майже абортів, яка відновилася була після зарядження бруклинського судді в січні, тепер мусить припинитися, тож чверть мільйона жінок, а навіть 300 тисяч їх, річно не дістануть грошей на аборти.

За приблизно підрахунком лише 32 тисячі американок зможуть і надалі розраховувати на оплату їхніх абортів річно, бо ця Конґресова заборона дозволяє винятки у випадках вагітности з причини зґвалтування, яке буде негайно зголошене в поліцію або в інші відповідні інстанції.

Сила впливу цього рішення Верховного Суду залежатиме тепер від леґіслятур 22-ох стейтів, де оплачує Уряд аборти незаможним вагітним, зокрема в стейті Ню Йорк. Тут Медікейд покриває всі видатки, пов'язані з ним. Протидіяти ще може і суд. Взагалі на марґінесі цього рішення Верховного Суду сподіваються збільшення політичного тиску в цьому виборчому році, з сильними намаганнями членів Конґресу урізати федеральні видатки на цю програму ще більше.

КАРТЕР І ГУА ҐУОФЕНҐ ЗУСТРІНУТЬСЯ В ТОКІО

Вашінґтон. — Президент Картер візьме участь у похоронних обрядах в честь Масайоші Огіри, колишнього прем'єра Японії. Похоронні обряди відбудуться в середу, 9-го липня в Токіо. По полудні цього самого дня він складе візиту імператорові Гіроґіто і відбуде конференцію з діючим прем'єром Японії Масайоші Іто. В четвер Президент матиме зустріч з прем'єром і лідером Комуністичної партії Китаю Гуа Ґуофенґом, який також візьме участь у похоронних обрядах.

Зустріч поміж Картером і Ґуа буде першою зустріччю тих двох лідерів. Під час свого перебування у Пекіні віцепрезидент ЗСА Мондейл запросив прем'єра Гуа на відвідини ЗСА, і прем'єр прийняв це запрошення; його візиту передбачалося з весною цього року. Одначе вона не відбулася, а з цим й відпала ревізита президента Картера до Пекіну, яка мала відбутися пізніше цього року. Одначе важливі справи, які існують між обидвома країнами, вимагали такої особистої зустрічі й вона відбудеться з нагоди перебування обидвох лідерів у Токіо.

Останнім часом побував у Пекіні Ричард Голбрук, асистент державного секретаря для справ Східньої Азії і Пацифіку. Він поінформував, що ціллю його поїздки було устійнити „підставові і інституційні рамки" для дальшого розгортання співпраці між тими обидвома країнами. Згідно з інформаціями Голбрука йдеться про співпрацю у всіх ділянках суспільного й державного життя: культурній, науковій, технологічній і господарській. Агресивна політика Москви, а зокрема безпрецедентний збройний напад на Афганістан змушують обидві країни — Америку й Китай затіснити співпрацю. Саме ця важлива для обидвох сторін проблема є в основі розмов, які відбудуть обидва лідери.

Перед відлетом до Токіо у вівторок Президент зупиниться коротко в Детройті, де він відбуде інформативні зустрічі з представниками автомобільного промислу. Під час перебування у Токіо Президент порушить питання імпорту японських автомобілів до ЗСА. З огляду на якісне відставання американської автомобільної промисловости японські автомобілі заливають в щораз більшій кількості американський ринок. Це ще більше утруднює і так важке положення американської автомобільної промисловости. В загальному пляні допомоги тому промислові Президент висуне деякі дезидерати до японців у справі їхнього автоімпорту.

У Канаді впроваджено новий гимн

Оттава, Канада. — Канада зробила ще один великий крок до основних змін. У вівторок, 1-го липня під будинком канадського федерального парляменту відбулося святочне впровадження нового канадського гимну. Участь у ньому взяли генеральний губернатор, представник Британської корони Едвард Шраєр, прем'єр-міністер Пєр Трудо, майже усі члени кабінету, парляментаристи й численні маси народу. Новим гимном є широко відома пісня „О Канада", яка прийшла на місце дотеперішнього гимну „Ґад сейф ди квін".

Пісня „О Канада" французького походження й має понад сто років. Текст і музику до неї створили французи з Квебеку. Опісля англійський адвокат із Монтреалю впровадив дещо змінену, нову версію тієї пісні. І саме та версія стала офіційним текстом.

Впровадження нового виключно канадського гимну на місце загально-британського не задоволило всіх. Насамперед англійські традиціоналісти обстоюють, що гимном і надалі повинен бути британський „Ґад сейф ди квін". Їх підтримують численні ветерани двох світових воєн, які підкреслюють, що вони з цим гимном воювали і з ним тисячі їхніх товаришів зброї загинуло на фронтах. Французи, принаймні велика частина з них, які прагнуть сепарації від Канади, принципово противляться спільному гимнові. Інші знов мають інші застереження формального характеру, або стосовно змісту.

Але подібна історія була і коли в 1965 році впроваджено нову емблему Канади — червоний кленовий листок на білому тлі. Тоді були протести, заперечення, погрози, що ця емблема не прийметься і т. д., а тепер канадський прапор з червоним кленовим листком на білому полотнищі загально визнаний і є гордістю канадців.

СОЮЗІВКА ВІДКРИЛА 28-ИЙ ЛІТНІЙ СЕЗОН РІЗНОМАНІТНИМИ ПРОГРАМАМИ, ЗАБАВАМИ І СПОРТОВИМИ ЗМАГАННЯМИ

Союзівка (з.с.). — Багатолюдно, різноманітно, шумно і безжурно відкрила ця гостинна й мальовнича оселя УНСоюзу свій уже 28-ий з черги літній сезон, вітаючи тисячі гостей, зокрема молодь, розвагово-мистецькими програмами, забавами і тенісовими змаганнями під час триденного „вікенду" з нагоди свята Дня Незалежности вже у п'ятницю, 4-го липня. Цьому успішному започаткуванню літнього сезону сприяла гарна, хоч і дещо волога погода, яку тільки в суботу увечері перервала перехідна громовиця. Не зважаючи на цю коротку зливу, заля „Веселки" була заповнена по береги гостями і відвідувачами, які насолоджувались високоякісною мистецькою програмою, що її вивела на сцені павільйону група новоприбулих мистців з України. Відтак під вже зоряним небом гості забавлялись під звуки оркестри „Веселі Часи", а інші у закритій, охолоджуваній залі при звуках оркестри „Темпо".

Деякі із виконавців мистецької програми в суботу увечері (зліва): І. Фабрика, О. Журба, Л. Белуць, П. Данилів, М. Кудрин, Л. Гайдай і М. Фабрика.

(Світлина О. Старостяк)

Уже в четвер під вечір Союзівка почала заповнятись відвідувачами, а нічну тишу сколихували постріли „феєрверків", якими молодь традиційно відзначує День Незалежности цієї країни українського поселення. Відлуння пострілів і різнобарвні світла на зоряному небосхилі доповняли святочно-безжурну атмосферу на цьому українському острові у пасмі Кетскильських гір.

Віддзеркаленням цієї атмосфери була й перша з двох мистецьких програм у залі „Веселки" у п'ятницю увечері. Конферансьє Союзівки Аня Дидик подбала про відповідний настрій, відчитавши англійською і українською мовами уривки з „Декларації Незалежности ЗСА, а монтаж доповнила відповідними піснями вокалістка Оксана Тромса під власний акомпаньямент ґітари. Музичне тло дали акордеоніст Алек Худолій і бубніст Дорко Семчишин, які хоч і не затруднені на Союзівці цього літа прибули на оселю, щоб допомогти належно відкрити новий сезон. Програму започаткувала Ірина Кондра-Федорика відіграннямна фортепіяні американського і українського національних гимнів.

Другу частину програми виповнили діти п-тва Федориків — Катруся, Тереня, Маруся, Софійка, Дам'ян, Олесик і Галя, — які під акомпаньямент своєї матері виконали ряд музичних творів на скрипках і челльо. Катруся і Тереня також пописувались фортепіяновими солями.

Третя частина програми цього вечора — це були вокальні і танцювальні дуети у виконанні членів ан-

(Закінчення на стор. 4)

В ТОРОНТО ВІДБУЛАСЬ XXXI ЗУСТРІЧ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ І ЗСА

Торонто, Канада (В.Д.). — Під гаслом „За Свободу народам — Свободу людині" на прославу ген. Р. Шухевича — Т. Чупринки у 30-річчя його геройської смерти пройшла надзвичайно успішно й величаво національна маніфестація Зустріч-здвиг українців Канади і ЗСА, яка в неділю 22-го червня згромадила на Всеканадській Виставовій Площі в Торонто шість тисяч учасників. Сюди прибули українці з далековіддалених міст Канади і ЗСА: Судбурі й Чікаґо, Віндзору й Детройту, Ню Йорку, Піттсбурґу, Міннеаполісу, Вінніпеґу, Монтреалю; навіть з німецького Мюнхену та з інших міст.

Цьогорічна маніфестація була відзначенням і прославленням Головного Командира УПА, голови Проводу ОУН на рідних землях, голови Генерального Секретаріяту і Генерального секретаря військових справ Української Головної Визвольної Ради — ген. Р. Шухевича — Т. Чупринки, і також сотень, тисяч і мільйонів синів і дочок України, які життя своє віддали за свій народ, за Україну.

Маніфестація була наскрізь успішна і до успіху її треба зарахувати не тільки старанну підготовку, але також і напрочуд гарну погоду.

Зустріч-здвиг, як щороку, фірмували організації Українського Визвольного Фронту Канади й Америки, а підготували члени Ділового комітету під проводом В. Дідюка, голови, інж. М. Барабаш — заступник, М. Кошик — секретар, М. Микуляк — фінансово-господарський референт, Л. Антонович, М. Фіґоль, К. Скорець, М. Заверуха і М. Музичка — члени.

Польову Службу Божу відслужив Владика Ізидор Борецький в сослуженні о. д-ра М. Стасева, о. І. Ващука, о. І. Барщика і диякона д-ра П. Біланюка. Співав чоловічий хор „Прометей" під дириґентурою мґра В. Кардаша; оркестра „Батурин" виконала кілька релігійних пісень. Владика склав щирі і патріотичні привітання зустрічі-здвигові, підкресливши велику працю ОУВФ для Бога і України; проповідь виголосив о. д-р М. Стасів, базуючи своє слово на словах св. Євангелії „про сильну віру", вказав на таку віру і боротьбу українського народу, що є певною запорукою його майбутнього визволення та свободи.

Уніформовані члени СУМ стояли в колонах із своїми виховниками і командою. Пополудневу програму вели інж. М. Барабаш і М. Шкамбара. Вона почалася винесенням національних прапорів, канадського і українського, відігранняморкестрою „Батурин" під проводом мґра В. Кардаша національних гимнів, апелем молоді СУМ, відкриттям Здвиґу, що його зробив ред. В. Дідюк, голова Ділового комітету, та відіграннямсурмачем П. Бабеєм „салюту поляглим". Ця святково-урочиста хвилина відбулася перед запрошеними гістьми, представниками світових, крайових і місцевих організацій, установ і товариств.

Привіти надіслали: Патріярх Йосиф, голова Проводу ОУН Я. Стецько, ці два привіти відчитав інж. М. Барабаш і вони будуть надруковані в українській пресі, — Митрополит Максим, Владика Ізидор, ГУ. ООЧСУ, КУ СУМА, Комітет Українців Канади — Централя, Українська Народна Поміч, Пласт, губернатор Канади Е. Шраєр, прем'єр В. Дейвіс, лідер

(Закінчення на ст. 3-ій)

У світі

ІНДІЯ ВІДКИНУЛА пропозицію СССР побудувати на її терені велику атомову електрівню. Прем'єр Індії Індіра Ґанді заявила, що Індії така електрівня не потрібна. Тепер в Індії працює дві атомові електрівні, а дві є в побудові. Одна з працюючих електрівень значно зменшила продукцію з огляду на тимчасове стримання Америкою достави збагаченого урану. Президент Картер уже дав згоду на продаж того урану, але конґрес покищо противиться цьому.

ГОЛОВНИЙ ПРЕСОВИЙ орган Югославської Ліґи Комуністів „Політіка" виступив з дуже гострою статтею проти Мілована Джіляса. Мілован Джіляс, колись один з найближчих співробітників Тіта і його заступник на різних поставах, після переможної Другої світової війни виступив з вимогою демократизації юґославської системи. Його вимогу відкинули, Тіто виступив рішуче проти нього, а коли він і після цього, вже як приватний громадянин поширював у статтях і книжках свої погляди в Юґославії і світі, його арештовано й засуджено на довгі роки тюрми. Після дев'ятирічного побуту в тюрмі його звільнено; коли він далі продовжував свою діяльність, його знов переслідувано. Теперішній виступ „Політіки" проти нього він уважає передвісником нових переслідувань з боку нового, політичного режиму.

ТУРЕЦЬКИЙ УРЯД прем'єра Сулеймана Деміреля зумів вийти переможцем у голосуванні над вотумом недовір'я для нього. Вже сім місяців цей уряд борикається з різними внутрішніми й зовнішними труднощами, атакують його різні ліві турецькі елементи й парляментарна опозиція Республіканської народної партії під проводом колишнього прем'єра Булента Ецевіта, а найбільше дошкуляє йому тероризм, який кожного дня приносить по декілька жертв. Остання фінансова допомога Туреччині, на думку міжнародних дипломатичних кол, яка перейшла суму три більйона долярів, повинна допогти тому урядові вивести країну з кризи. Вотум недовір'я загрожувало реалізації тих усіх надій. Перемога Деміреля може започаткувати новий період підйому господарського життя, внутрішньої стабілізації й утривалення державної ситеми Туреччини, яка була над пропастю.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім ВШ Передплатникам „Свободи", що з днем 1-го червня ц. р. одержують англомовний „Український Тижневик" тільки ті передплатники щоденника, які вислали замовлення і належну передплату „Українського Тижневика". Для вигоди тих передплатників, які бажають одержувати „Український Тижневик", але ще не вислали такого замовлення і передплати, поміщуємо в цьому числі відповідний формуляр, що його можна вирізати і переслати виповненого разом з чеком передплати до Адміністрації „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пошесть міжнародного тероризму

Історія запише у своїх аналах, що події в Ірані, Афганістані та Нікарагуа в 1979 році були зворотною точкою у невидимій війні між радикальними і поміркованими силами у світі за контролю нафти та долю Центральної Америки і Мехіко.

На Близькому Сході т.зв. революційний процес зможе евентуально замінити консервативні королівські родини на Арабському півострові більш радикальними, протизахідніми режимами. Ізраїль та арабська нафта можуть стати причиною ізолювання Америки від Европи й Японії. Москва, яка тихо підсилює хаос на Близькому Сході, може стати „арбітром" для Европи й Японії та евентуально усунути американські впливи в цій частині світу.

Побіда сандиністів у Нікарагуа минулого літа заохотила ліві терористичні групи до протиурядових нападів у Ель Сальвадорі і Гватемалі, які мають всі вигляди на успіх. Це лишає Мехіко відкритим для терористичних нападів та уможливлює коаліцію між комуністами та радикальними елементами, які є проти теперішнього уряду в Мехіко. Цим самим Мехіко може стати другим Іраном в сусідстві Америки.

Американські речники, відповідальні за політику на Близькому Сході та в Центральній Америці мусять нарешті зрозуміти, що ця невидима війна може бути програною зі шкодою для Америки. Вашінґтон повинен заохочувати до поміркованих реформ та рішучих заходів у напрямі ліквідації радикального тероризму, який у великій мірі піддержує комуністична Куба.

На Близькому Сході західня мілітарна сила — необхідна, бо проти Америки та Заходу взагалі діють палестинські терористи, прокомуністичні режими Лівії, Сирії, Альжиру і Ірану, та Совєтський Союз.

Тому, замість чекати на повну дестабілізацію на Близькому Сході, Америка та Захід повинні працювати для створення політичної коаліції демократичних держав та поміркованих ісламських країн, щоб зліквідувати тероризм.

Щоб знешкодити Совєтський Союз, Америка та демократичні країни Европи повинні вести постійну пропаганду проти СССР, вказуючи на жорстоке переслідування мусулманських й інших народів у СССР, варварське нищення та геноцид афганського народу совєтськими військами та поліцією.

Палестинське питання мусить бути розв'язане у формі самовизначення, із гарантією для існування Ізраїля. Це можна осягнути тільки тоді, якщо поміркованні ісламські держави, з піддержкою Америки і Европи, своєю рішучою поставою та протидією унешкідливлять радикально-терористичні елементи.

ПРЕМ'ЄР ЯПОНІЇ МАСАЙОША ОҐІРА, який помер 11-го червня, створив був при кабінеті міністрів національну групу дорадників, які мали розглянути питання дозброєння Японії. Тапер ця група, в склад якої входили чільні представники урядових кіл, збройних сил (Японія має тільки невелику виключно оборонного характеру армію) та видатні громадські діячі представили свій звіт і рекомендації. У своїй рекомендації вони пишуть: „З огляду на те, що збройні сили ЗСА в сучасній ситуації не в силі забезпечити всім своїм союзникам і приятелям повну безпеку",Японія мусить приступити до побудови власної вистарчаючої оборонної збройної сили. Рекомендації тієї групи вимагають, щоб мілітарний бюджет Японії на 1980 рік піднести на 20 відсотків. Це буде початкова сума, яка опісля ступнево зростатиме. На ті рекомендації великою мірою вплинули вимоги ЗСА, щоб Японія перебрала на себе значні тягарі в обороні проти совєтської агресії.

Франц Липецький

МОСКВА ЗАЛЯКУЄ ЕВРОПУ

Після установлення комуністичної влади в Афганістані, здавалося, що Москва поступиться крок узад, як це вона колись практикувала (два кроки вперед, один крок узад) і почне „мирну" кампанію. Тимчасом вона тепер звернула своє вістря проти европейських союзників ЗСА і починає їх залякувати.

НАТО, антиамериканський сантимент та страх перед війною.

Психологічний натиск

Явний доказ, що Европа стає вразливою на психологічний натиск, був зумовлений тим, що уряди Західної Европи не вважали конечністю стосувати економічні санкції проти Ірану. Спершу европейські уряди відмовилися співпрацювати з Вашінґтоном в афганській кризі, безконечно відкладаючи своє рішення в цій справі. Західньоевропейські лідери нагло заявили, що заходи проти Ірану були необхідні, щоби перешкодити Картерові вжити проти нього мілітарну силу, що стало б небезпекою для світового миру.

Афганістан — другорядна проблема...

Недавно в Парижі совєтський міністер закордонних справ Громико заявив, що Афганістан є другорядною проблемою, він бо не загрожує мирові, скоріше загрожує мирові положення в Европі, де НАТО рішило поширити середньотактичну нуклеарну зброю, чим створило небезпечну ситуацію. В останніх тижнях Москва сондувала ту саму тему в багатьох місцях Европи, часто з численними повтореннями варіяціями. У своїх пропаґандивних виступах, Москва перестерігала Західню Европу, щоб вона перестала бути помічником і в'язнем войовничої політики Картера, якщо не бажає собі стати об'єктом нуклеарного протиудару Совєтського Союзу. До такого гострого виступу спонукала Москву ознака непевности і недовір'я европейців до американського керівництва в

Невтральна позиція

Канцлер Західньої Німеччини — Гельмут Шмідт висказав з цього приводу побоювання, завваживши, що йому видається, що світ, як це було у 1914 році, прямує до глобального конфлікту, відносно якого ніхто не мав настільки енерґії, щоб тому запобігти. Канцлер базував своє завваження на ідеях німецького походження американського професора стратегії, який тепер старається переконати американців, щоб вони перестали цікавитися історичним прикладом 1938 року, а радше простудіювали 1914 рік, який, на його думку, вів до заключення, що союзницькі системи, які не є постійно активні у своїх зусиллях не допустити до зудару, є байдужим спостерігачем глобальних суттичок. Приймаючи ці ідеї, Шмідт старається зайняти між двома суперпотугами невтральну позицію. Факт, що Совєтський Союз підважив мир окупацією Афганістану і що західні демократії реагують на це, але не можуть осягнути згоди відносно величини загрози, без сумніву відповідає більше положенню з року 1938 ніж з року 1914, коли великі потуги конферували про зобов'язання їхніх союзників та про мобілізацію, то ці, як інші генеральні штаби, не без ілюзії, були тієї думки, що вони можуть полагодити справу війни скорим рішенням.

Песимізм канцлера Шмідта

Песимізм Шмідта можна виправдувати виборчою кампанією, в якій він вірить, що покаже себе перед виборцями кращим політиком від Віллі Брандта.

Послання Шмідта слухали виборці, а кремлівським верховодам воно так подобалося, що вони запросили його відвідати Совєтський Союз, куди і він їздив, не здаючи собі справу з небезпеки своєї поїздки в обличчі теперішньої світової ситуації, в якій взаємне довір'я між партнерами західніх союзників може легко заломитися, ба навіть штовхнути Америку до ізоляції.

В партії Шмідта можна чути голоси, що ЗСА є небезпечними розпалювачами війни, а Совєтський Союз сторожем рівноваги сил. Канцлер Шмідт обстоює позицію, щоб Совєтський Союз згодився на невтралізацію Афганістану і мораторію середнього засягу нуклеарної зброї в заміну за знесення економічного бойкоту Заходу супроти СССР і закінчення бойкоту Олімпійських ігрищ в Москві паралельно з поступовим виведенням совєтських військ з Афганістану і приступлення до розмов на тему САЛТ. Надії Шмідта, однак, дуже нереальні під теперішню пору.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

ФЕСТИВАЛЬ МІЖНАРОДНОГО ФОЛКЛЬОРУ В НЮ ЙОРКУ

Коли йдеться про цьогорічний мистецько-політичний виступ представників поневолених народів, за стараням Прихильників Антибольшевицького Бльоку Народів в Америці (ПАБНА), з українського боку, під головуванням М. Шпонтака, можна сказати, що випав він може навіть найкраще зі всіх досі зорганізованих того роду імпрез. Цей фестиваль відбувся 1-го червня ц.р., у середній школі Дж. Річмонд, що могла помістити ще і більше учасників.

Дійсно важко зрозуміти, чому наші люди, які не ходять ані до Метрополітан опери чи на концерти філармонії, ані на виступи чужонаціональних піяністів, скрипалів чи й інші неукраїнські мистецькі вечори, не скористають із нагоди, щоб познайомитися із культурним дорібком наших ближчих і дальших сусідів чи взагалі народів, що терплять, так як і ми, від совєтського поневолення. Нас пов'язує з дими народами неволя і недоля та спільні накинені комуністичним молохом, переживання і терпіння. Без найменшого сумніву, цікаво і корисно для української культурної людини побачити і одяги і танці, і пісні, чи почути музику цих народів та рівень їхнього виконання. А дальше послухати і їхніх політичних, представників-промовців. Та ж, як казав наш великий Каменяр: „бо ми всі йдемо в одну громаду скуті святою думкою", її ціллю є державне визволення.

І це потверджував президент міжнародного ПАБНА, литовський промовець, П. Витенус, коли в своїм короткім слові, заявляв, що доти не буде в світі спокою і миру, доки не стануть вільними народи поневолені комуністичною Росією. Він саме, пізніше, вручив відзначення двом визначним американцям, президентові ІЛА, Т. Глісонові, та М. Дж. Норові за заслуги в поборюванні комунізму. Першому — за рішення у страйку портових робітників не вантажити збіжжя до Росії за напад на Афганістан, а другому — за резолюцію до губернатора Кері, щоб він проголосив 1-го червня ц.р., днем фестивалю поневолених народів у Ню Йорку.

Цьогорічна імпреза стояла ще і під особливим гаслом, а саме фінансової допомоги відбудові пам'ятника-хреста жертвам совєтського терору, що його литовці спорудили для своїх героїв на Флашінґу, в Ню Йорку. А зруйнували цей пам'ятник, здогадно, совєтські вандали. Світлини з пам'ятника можна було оглянути в фоє школи. Одначе відбудований пам'ятник, буде вже тепер присвячений жертвам терору всіх народів поневолених Москвою.

Програмою проводив мадярський діяч, віцепрезидент міжнародного ПАБНА, Ч. Анреанські. Було цікаво подивитись на одяги і легкі та повільні танці литовського ансамблю: „Триптініс", під керівництвом Я. Матулайтіс, а потім зосередитись на пантомімі з литовської тематики, що її виконав молодий П. Райкас. Мадярський мішаний хор церкви св. Стефана в Пассейку, під керівництвом А. Ласончі, що складається переважно зі старших людей, відспівав кілька своїх мелодійних пісень. Теж танцювальний гурток „Ґанґерія", під керівництвом К. Модьора, виконав з вервою, весь час приспівуючи, кілька танців. А мадярська, як запевнюється, оперова співачка, сопрано М. Сабольсі, вивела переконливо деякі пісні, радше в розважальному, як в оперовому стилі. Китайська танцівниця, Дан-Ма Енґ, в дуже яскравому одягу відтанцювала з умінням, два танці на подобу руханкових вправ. Маляр цієї країни нації, за кілька хвилин, пронжогом, намальовав на сцені, тушшю, ефектовного „орла волі". Очевидно, що дехто може дискутувати, чи така точка належить до концертової програми.

Українська участь в цьому фестивалі, була наглядно корисна і помітно вдала, крім короткого дисонансу в закінченні танцю гопак. Оля Гірняк вийшла ще краще, як на концерті в честь Людкевича. З трьох пісень, особливу увагу звернуло на себе кінцеве співанне високе „Ц", в пісні Стеценка: „Тихесенький вечір", яке було прекрасне. Сумівський, дівочий хор „Жайворонки", вже давно не співав так переконливо і ефектовно, як цим разом. Пісня „Києве мій" була вершинною. Дуже уважно диригував Л. Струґацький. С. Шерег в'язалась з компаньяментом похвально. Танцюристи з ансамблю „Верховинці" в своїх барвистих одягах сповнені легкості і ґрації, були просто знамениті.

В цілому українська репрезентація на цьому фестивалі випала дуже успішно, а навіть домінантно.

Лев Яцкевич

КОНТРАСТИ НАШОЇ ДОБИ

Зріст людства на нашій планеті проходить у шаленім темпі, не завваженім досі в нашій історії. В 1920 році наша планета нараховувала 2 більйони людей, сьогодні маємо понад 4 більйони. В році 2000-ім людство буде дорівнювати до 7 більйонів. У чому причина такого великого росту населення? Одною з причин є те, що сьогодні родиться вдвічі більше людей, як вмирає. Цей демографічний „бум", зумовлений поступом у ділянці охорони здоров'я та великим розвитком біологічних, медичних та фармакологічних наук.

Парадокс

Зменшення смертности, не тільки збільшає пересічне тривання життя людини, але дає також немовлятам більше шанс від їхніх батьків досягнути дозрілого віку. Але найбільший парадокс нашої доби становить те, що вбогі родини в малорозвинених країнах мають уп'ятеро більше дітей за родини індустріяльно розвинені та багаті держави. З тієї причини населення 3-го Світу більшає та займає щораз більшу частину гльобального населення світу. Найбільше цікаве це те, що більшість населення нашої планети становлять молодь і діти. Вони, в протилежності до своїх батьків та дідів, не залишаються на своїх родинних місцях, але мандрують до міст в шуканні за кращими умовинами життя і заробітку.

Ця постійна мандрівка мільйонів людей з сіл до міст становить причину перенаселення міст та дошкульного браку мешкальних приміщень.

Під теперішню пору, в індустріяльно розвинених країнах живе 65 відсотків населення, зате швидкість і темпо еміґрації до міст в Третім Світі, вдвічі більші, як в Західньому Світі. Виявом цього є непомірний зріст населення міст Третього Світу, що за неціліх 10 років збільшилося на 100 відсотків та дорівнюється сьогодні до 600 мільйонів. Але міґрація з сіл до міст не завжди становить запоруку кращого життя. Багато людей, що прихало до міст, вмирає з голоду, не має належної лікарської опіки, а їхні діти не мають великих виглядів на майбутнє. Але бувають і парадокси; один з них — це невелика держава Кувейт, положена над Перською затокою, у якій мешканці живуть у великих достатках та не знають дослівно, що робити з грішми. Джерело багатства тієї країни і становить нафта. На 800,000 населення Кувейту, половину з нього становлять гості - робітники з інших арабських країн: Ірану, Сирії, Йорданії та колишньої Палестини. Кожний з них заробляє річно 5,000 долярів, що в Третьому Світі вважається найвищим заробітком на особу. Але зате, ніхто не платить податків, бо гроші в Кувейті, це єдиний продукт, якого там не бракує.

Горожани Кувейту одержують безплатне навчання до 18-20 року життя та безплатну лікарську опіку. Зате, немає там суспільної опіки, цебто наймо ославленого „Велферу", тому що на 200 кувейтів припадає один мільйонер. Приблизно 150.000 палестинців та йорданців виконують там більші професії, а 40,000 пакистанців та індійців займають передові пости в адміністрації. Кухарі рекрутуються з Гоа, піклувальниці з Індії, а огородники з Белюджистану. Служба здоров'я основується на медсестрах з Індійського континенту, бо місцеві дівчата волють виходити заміж. До речі, якщо дівчина не вийде заміж до 18-20-го року життя, одержує від держави досмертну пенсію. Тільки жити та вмирати в такій країні!

„Рік Дитини"

У 1979 році 162 країни світу відзначали „Міжнародний Рік Дитини" виставами, фестивалями та концертами. Але згідно зі звітом Міжнародної Організації Праці сьогодні працює більше, як 55 мільйонів дітей понижче 15 років, мимо схвалення закону на конвенції Міжнародньої Організації Праці в 1973 році, що забороняє затрудняювати дітей в тому віці.

„Протиневільниче Товариство подало до відома в тій справі кілька жахливих прикладів. Деякі фабрики сірників в Індії затруднюють поверх 20,000 малих дітей, з яких деякі мають 5 років. При тому праця починається о 3-ій год. ранку та триває 16 годин на день. У Колюмбії, в Південній Америці, працює 3 мільйони малолітніх дітей, часто - густо в невентильованих та небезпечних для життя копальних вугілля. У Тайвані більшу частину робітників у фабриках дитячих іграшок становлять

(Закінчення на стор. 4)

Ганна Черінь

ГАРВАРДСЬКІ ВРАЖІННЯ

(1)

Перші враження, як перше кохання, найбільш зворушують. Усі мої репортажі написані під чаром перших відвідин, перших зустрічей, першого знайомства. Часом і помилишся, але здебільшого що побачиш відразу, те саме виявиться й при повторнім, детальнім ознайомленні (якщо на це буде змога).

От і тепер мені нарешті пощастило вперше побачити нашу наукову твердиню — Український Науковий Інститут Гарвардського Університету. Для когось це була вже не перша мандрівка, а втоптана (хоч би й через небеса) доріжка, але коли я підлітала до Бостону, в мене від благовіння серце завмирало. Пілот вказував нам на щогли фреґатів, що виструнчилися вздовж побережжя у затоці, а я націлювала погляд на Гарвард. Відшукала, як мені радили, „таксі на спілку", і коли нас набралося троє в напрямок на Кембридж, водій нас порозвозив, узявши з кожного начебто третину належної платні; а мені так здається, що кожний заплатив повну рату. Зате я прибула, без блукань, під саму браму Гарварду.

П'ята сесія ПеКУС-у (а це означає Постійна Конференція Українських Студій), під головуванням Дмитра Штогрина, розпочалася ще в четвер 29-го травня. У цей день відбувалась реєстрація, а що воно таке — Бог його знає, бо я прибула наступного дня й обійшлася без будь-якої реєстрації. Мабуть, реєстрація — це евфемізм на означення нестримної балаканини тих, що давно не бачились, а тут зустрілись.

А я прибула півгодини до початку урочистого симпозіюму в пам'ять Богдана Кравцева в Гутен бібліотеці. Мала шанси й сюди запізнитися, бо як почала питатися дороги, то все натраплялa на студентів, що поняття про таку будову не мали. Аж нарешті здогадалася я звернутися до студента, що підмітав алеї, в цей благородний спосіб підробляючи собі на хліб. І не помилилась: аджеж напевно він замітав і Гутен бібліотеку, так що дуже охоче й люб'язно спрямував мене туди.

У бібліотеці була виставка стародруків з нагоди 400-річчя Острозької Біблії, і сама іменинниця лежала в найпочеснішім місці, засліплюючи своєю красою тих, хто на неї дивився, і не роблячи жадного враження на тих, хто повз неї байдуже проходив. Два професори не-українці, один із них чорнявий, а другий — русявий (учень Юрія Шевельова, професор Матісен) прочитали дві гарні доповіді про значення українського першодруку. Вони чудово вимовляли українські прізвища, щораз згадували Київ, Львів, Україну, але таки не втримались і обидва схибили. Перший назвав князя Володимира хрестителем „Рашії", а другий Константина Острозького зевличав як „російського Гуттенберга"... Олівець мій ображено занотував мою реакцію:

„Ложка дьогтю в банячині —
Добра з медом каша!
Двадцять разів Україна,
Двадцять перший — 'Раша'..."

Дали нам перерву. По обіді збираємось в Українськім Інституті. Їсти кожен іде, куди хоче. Спитала, де тут є кафетерія і отримала відомості, що до неї мене нюх доведе. Ну що ж, помандрую по „кампусі", подивлюсь, який він. Так, як і в нашім Чікагськім університеті, студенти порозсідались та порозлягались на травниках, вчаться або роблять вигляд, що вчаться. Враження не дуже інтелектуальне, бо в досить тривіяльнім фільмі „Історія кохання" дія відбувається якраз на цім університетськім подвір'ї, і щось там не дуже багато престижу.

Але ніс таки довів до кафетерії, аж на п'ятий поверх у будинку Джеймса: Привітний старший чоловік спитав, що я бажаю.

— А що маєте?

— Гамбургери прості, з сиром і гарвардбургери.

— Давайте гарвардбургер. А до того — чаю.

А тепер — як же дістатися до Українського Інституту? Дивлюсь на мапу університету й не розберуся в напрямку алей і доріжок. Стала питатися студентів — не знають. Дзвоню до інституту. Відповідає жінка, що не розуміє української мови. Кличе когось на допомогу. В телефоні — милий дівочий голос з англійським акцентом („п" вимовляється як „пх", „т" — „тх"):

— О, прошу пхані, чи пхотребуєтсе пхомочі?

Розказала мені, куди алеї крутять, так що в мене голова закрутилася, і так я зі своєю валізою три рази перехрестила Гарвард вздовж і впоперек, бо Массачусет-вулиця ламалася й заводила в тупець. Нарешті, вже поза кампусом, перед мною з'явилася українська святиня. Розчарування! Така велич на фотографіях, а в дійсності — дерев'яний, древній будинок, досить облуплений, що аж кричить за ремонтом. У канцелярії нікого, але в корідорі привітний український хлопець. У цім приміщенні я демонстративно говорила тільки українською мовою, не питаючи, чи мене розуміють. На стіні — розпис кімнат, серед інших також: „206 В. Мороз. 306 Н. Світлична".

— А чи часто тут бувають наші дисиденти?

— Пані Світлична — часто, а пан Мороз... е-е-е... Не так часто.

Виявляється, даремно я блукала: засідання бібліографічної секції буде не тут, а на кампусі. Радять мені лишити тут валізу, і я не дуже охоче, але згодилась (потім жалкувала). Але ж і легко стало без валізи!

Доповіді наших бібліографів були цікаві й корисні. Марта Тарнавська й Мирослава Знаєнко на полі книгознавства запрягнувшись і створили корисний альянс — разом складають бібліографію англійських писань про українську літературу. Світляна Андрушків, з Нюйоркської Публічної бібліотеки, доповідала про українські серійні публікації. Розмір рефератів був заздалегідь обмежений до 25 хвилин, і бібліографічна секція дотримувалася цих правил, так що навіть вистачило кілька хвилин на дебати. Цікаво було почути заввагу Б. Романенчука про об'єктивність бібліографії. А я думаю, що нічого на світі нема об'єктивного! Бібліографія також суб'єктивна, ще й як! Включення чи виключення тих чи інших творів чи письменників є в вищій мірі суб'єктивним явищем, а що вже й казати про анотації?! Але це я могла тільки подумати, бо часу на конференції вистачало тільки на деякі завваги до доповідей, але не на завваги до заввaг.

Після перерви на обід — знову через увесь кампус до УНІГУ. Там на столах чиясь дбайлива рука поставила українські букети: волошки й ромен. О. Ашер прочитала доповідь про мовну майстерність свого батька, Михайла Драй-Хмари. Вона належала до тих небагатьох, які приїхали до Гарварду щоб побути тільки на своїй доповіді.

Між шостою й восьмою вечора в Факультетськім клюбі була вечеря, така, що на ній не можна було багато прибути на вазі, а між їжею — доповідь і дискусія. Уявляєте? Та це ще нічого, а от після цієї вечері, на свіжі сили, ще чотири реферати. Всього на конференції було сорок три доповіді! Не всі могли їх вислухати, але так склалось, що не всі разом і приїжджали. Одні прибували, другі вибували, і так хвиля хвилю змінювала. Весь час рух і зміна.

На біду нам, у ці дні Бостон святкував своє 350-ліття. Понаїжджало повно люду, всі готелі зайняті. Для мене кімнати не знайшлося, тому то я й мандрувала по кампусі з валізою. Склала експромт, де були й такі рядки:

„Доведеться у Бостоні
Ночувати на бетоні."

Проте, як настала ніч, нічліг знайшовся, не на бетоні.

Залі засідань аж блищали від світил. Звичайних смертних тут взагалі не було, самі тільки доктори, професори, інженери й „інжірія" та всякі інші ексцеленції. Я була звичайніша від усіх, і тому дивилась на усе звичайними й також збиточними очима. Одна стосується повної доповідей, то мене турбувала тільки одна річ: як би так зробити, щоб усі їх переслухати? Бо я згодилася на добрі доповіді. Щоб почути тільки одну, та й то не гарантовано добру, доводилося їхати за десятки миль з інших окраїн, часом і в дощ чи метелицю. А тут на місці понад сорок доповідей, з них більшість добрі й цікаві, та ще й різноманітні. Тут, як на Сорочинськім ярмарку, чого тільки не було: Борис Білокур інформував про методи навчання чужих мов.

(Продовження буде)

В Торонто...

(Закінчення зі стор. 1)

опозиції д-р С. Смит, посол М. Лелюк, посадник Торонто Дж. Севел, алдерман В. Бойчук і багато Відділів ЛВУ, ОЖ ЛВУ і ООЧСУ.

У другій частині програми виступали мистецькі одиниці Осередків СУМ; чоловічий хор „Прометей", який виконав кілька патріотичних пісень; дівочий хор „Діброва" зі своїм репертуаром, а потім спільно обидва хори „Думу про зруйнування Січі 1775" в аранжеровці О. Кошиця, при заспівах: С. Сахно і В. Шевеля. Оркестра „Батурин" відіграла марш „Б. Хмельницький" і „збірку українських пісень". Спільно хори і оркестра виконали: „Ми українські партизани" і „Вставай Україно" в обробці В. Кардаша. Мистецькі одиниці при акомпаньяменті Надії Середи-Брехун і Олександра Бучинського під мистецьким керівництвом мґра Василя Кардаша всі точки своєї програми виконали під кожним оглядом якнайкраще, за що тисячна публіка нагороджувала їх невмовкаючими оплесками.

Від імені Онтарійського уряду виступив із словом привіту міністер індустрії і туризму Л. Ґросман, якого представила і опісля подякувала йому М. Шкамбара.

Основну і оригінальну доповідь виголосив д-р М. Климишин, визначний діяч ОУН, близький співробітник сл. п. С. Бандери. Тисячні маси учасників вислухали доповідь з увагою і признанням. Ще промовляли: д-р Р. Малащук, голова СУВФ; Володимир Мазур — від ОУВФ в ЗСА; ред. С. Мудрик — голова КООГЦУ в Европі та інж. В. Безхлібник, генеральний секретар СКВУ.

Вірша невідомого поета з України під назвою „За Україну — в бій" продеклямував визначний актор, режисер і мистець живого слова д-р І. Іваницький з Лос Анджелесу. Марічка Глібович, Люба Шкамбара і Петро Бабей збірно прорецитували вірш — колискову Святослава Караванського „Внукові Командира". Цю збірну деклямацію підготував актор В. Довганюк. В заключному слові мґр Т. Буйняк, голова ГУ ЛВУ, дякував усім, які в такій чи іншій формі причинились до цієї успішної і величавої маніфестації в обороні українського народу і його борців-героїв.

Маніфестація також піднесла рішучий голос в обороні усіх переслідуваних, арештованих і ув'язнених у московсько-большевицьких тюрмах і концтаборах, та в обороні за повне звільнення сина славного Командира Юрія Шухевича, який вже 35 років карається тільки за те, що є сином Генерала і не відрікся ідей свого Батька. XXXI-ша зустріч-здвиг українців Канади і Америки завдяки співпраці всіх ОУВФ була вдалою і величавою, що стверджує велику й живу ідею УВО-ОУН-УПА-УГВР-АБН.

Підготовкою і декорацією сцени займалися панове: П. Харидчак, М. Кошик, В. Ковальчук, В. Бамбурак. Великий портрет ген. Р. Шухевича — Т. Чупринки, над яким блистів золотий тризуб, був прикрашений барвами національного синьо-жовтого прапора і прапора ОУН — червоно-чорного, з числами років — 1950-1980, які подавали дату геройської смерти Великого Командира.

Бруклин відзначив 40-річчя мистецької праці Лева Рейнаровича

У неділю 18-го травня хор церкви св. Духа відзначив 25-річчя праці свого дириґента, оперового співака Лева Рейнаровича, що в дійсності перетворилося на 40-річчя відзначення мистецької праці цього співака, який розпочав свою зрілу співочу кор'єру в 1940 році.

Лев Рейнарович

Душею цієї імпрези була голова хору Гелен Даґлес-Курило, яка відкрила свято, привітала гостей і попросила на майстра церемонії драматичного актора Степана Крижанівського, який в свою чергу привітав несподіваного гостя на цій імпрезі Владику Стемфордського Василя Лостена та Отців — монсеньйора митрата Еміля Монастирського, крилошанина Мудрого, декана Юрія Бінковського, Христофора Войтину, ЧСВВ, і диякона Богдана Карася. При почесному столі сидів ювілят. Лев Рейнарович з дружиною. З його родини була присутня його дочка Анна Борисенко з донькою Наталкою та його брат проф. Роман Рейнарович із сином Зеноном.

Владика Василь провів молитву. Після цього почалася цікава програма. Тостмайстер Степан Крижанівський мав основну доповідь про ювілята. Говорив, як то молодий Левко, учень середньої школи, звертав на себе увагу всіх своїм голосом. Бувши на теології, він послухав порад поважних осіб і почав учитися співу у Львові. Спершу вчився у маестра Р. Любінецького, колишнього тенора Београдської опери, в польській консерваторії, опісля — у світової слави співака А. Дідура і врешті в Українському Музичному Інституті ім. М. Лисенка в Улуханових, який в 1938 році поставив у Львівській опері при повній оркестрі із хором оперу Ноктюрн М. Лисенка, в якій Левко співав партію Офіцера. Це був перший посмак великої сцени для молодого студента.

Та вповні міг Лев Рейнарович виказати силу і професійну готовість співака аж на початку Другої світової війни, коли московські большевики у Львові, хоч і не люблять синів священиків, таки мусіли використати Рейнаровича гарний голос у радіовому хорі, де він виступав як соліст. Найважливіший період співочої кар'єри припадає на час, коли українці змогли бути панами Львівської опери, коли її директором був здібний і досвідчений актор і режисер Володимир Блавацький. Аж він використав голос Рейнаровича, і тоді наш співак - баритон зміг виступати в дев'ятьох операх світового репертуару і двох українських.

Ось вони: „Батерфляй", „Кармен", „Травіята", „Кавалерія Рустікана", „Тоска", „Фавст", „Трубадур", „Продана наречена", „Низини", „Ноктюрн" і „Запорожець за Дунаєм". У всіх цих операх Рейнарович співав головні баритонові партії.

На еміґрації у повоєнній Німеччині Рейнарович виступав в Оперовому ансамблі під керівництвом проф. Богдана Пюрка в п'ятьох операх в головних партіях. Новими операми в репертуарі співака були: „Паяци", „Циганський барон", „Наталка Полтавка". Ця об'їздова опера служила не тільки публіці так зв. „ДП" різних національностей, але і німецькій. В німецькій пресі голос Рейнаровича звали „баритоном великого формату", „королівським голосом", „незрівнянним Скарпією" тощо.

В 1949 році Лев Рейнарович прибув до ЗСА, до Ню Гейвену, де з успіхом виступав в опері „Тоска" в ролі Скарпія, як теж взяв перше місце на конкурсі співаків в Ню Гейвені.

В 1955 році Рейнарович осів в Бруклині, Н. Й., де став дириґентом при церкві св. Духа і був також дякоучителем і постійним культурно - освітнім референтом Комітету Українських Об'єднаних Організацій в Бруклині, Відділ УККА.

Проте не забував він свого улюбленого співу ні театру, бо був він душею Оперового ансамблю в Ню Йорку від 1960 року до 1977 року. Цей ансамбль ставив українські опери і оперети в Бруклині, Ню Йорку, Філядельфії, Чікаґо, Олбані, Рочестері, Бінґгамптоні, Нюарку, Гартфорді тощо; ставив „Катерину", „Запорожець за Дунаєм", „Наталку Полтавку", „Ноктюрн" „Чорноморців", „Невольника" і „Сватання на Гончарівці". Церковний хор Св. Духа сповняв ролю оперового хору, беручи участь у всіх вичислених виставах.

Крім вистав хор виступав і під час репрезентативних подій, як СКВУ — „Запорожець за Дунаєм", чи на Світовій виставці в Ню Йорку співав Службу Божу.

Поза працею у Оперовому ансамблі Рейнарович співав партію Гетьмана Мазепи в опері „Мазепа", партію короля Генріха IV в опері „Анна Ярославна" і партію Лева в опері „Лис Микита". Їздив в турне з хором „Думка" і з хором „Кобзар" як соліст, був солістом багатьох репрезентативних концертів в Карнеґі Гол в Ню Йорку й інших місцевостях на гостинних виступах.

Іван Подусовський змістовно з правдивою щирістю доповідав про ювілята як дириґента хору.

Дружина співака Міка Рейнарович виступила з веселим діялогом свого авторства, який розвеселив всю авдиторію, починаючи від почесного столу до кухні, яка не могла стриматися від щирого сміху. Вона також зробила милу несподіванку своєму чоловікові, виготовивши альбом в знімках і з поясненнями його в головних ролях в різних театрах. Всі присутні одержали цей альбом.

Гелен Даґлес відчитала привіти. До ювілята підступали громадяни та представники місцевих орґанізацій з побажаннями. Вручено ювілятові китицю квітів і відспівано многоліття.

Після обіду Владика Василь Лостен говорив про мистецьку працю ювілята та бажав йому багато успіхів в дальшому житті в праці на Божу славу.

У мистецькій програмі Ірина Білевич і Текля Шайда відспівали дуетом пісню „Скажи мені правду"; п'ять бандуристів: Лінда Ларсен (керівник), Люба Андрусишин, Зенон Бахір, Іван Карась і Христина Кінь, відограли дві пісні, одну з яких — „Гей, нум хлопці, до зброї", відспівав ювілят на превелике вдоволення публіки.

Валентина Наливайко відспівала дуже успішно дві пісні та дириґувала хором „Верховино", заспівував ювілят. Мистецьку частину закінчено Молитвою з „Запорожця". Соло виконували Ст. Галась і Т. Шайда. Акомпаньювала солістам здібна молода піяністка Соня Шереґ. Короткі промови виголосили о. декан Юрій Бінковський, о. крилошанин Володимир Мудрий і д-р Лука Луців.

Вкінці промовляв ювілят Лев Рейнарович, глибоко зворушений тим, як високо оцінили його працю, і складав усім подяки, особливо Владиці та колеґам, з них вітав зокрема оперову співачку Марію Лисогір, яка була першою Одаркою в „Запорожці" і першою Катериною в „Катерині", в Оперному ансамблі.

Дякував щиро своєму хорові, що так вірно при ньому стояв і стоїть і обіцяв ювілят трудитися далі в такий спосіб, як лиш уміє, для рідної Церкви і народу.

Найціннішим побажанням з нагоди ювілею було привітання і благословення Ватикану, підписане Патріярхом Иосифом:

„З нагоди Ювілею 25-річчя Вашого відданого служіння, як дириґента церковного хору в парохії Святого Духа в Бруклині, прийміть найкращі побажання і запевнення молитов, щоб Господь дарив Вас добрим і довгим здоров'ям та благословив великими успіхами у Вашій дальшій музично - вокальній творчості".

Лука Луців

Появилася нова книга у видавництві інституту Липинського

Філядельфія, Па. (СЕДІ). — У видавництві Східньо-Европейського Інституту ім. Вячеслава Липинського появилася чергова книга в межах великого видавничого проєкту письменницької спадщини й особистого архіву патрона Інституту, Вячеслава Липанського. Є це одна з історичних студій і монографій В. Липинського з доби гетьмана Хмельницького.

Ця праця була первісно видана в 1912 році в Кракові, як основна частина відомого збірника „Z dziejow Ukrainy" за редакцією Липинського і як окреме видання польською мовою під назвою „Stanislaw Michal Krzyczewski...". Вже на еміграції у Відні в 1920 році Липинський заплянував велике видання своїх історичних студій і монографій і у цій серії мала бути другим томом праця про полковника Кричевського під заголовком „Участь шляхти у великому українському повстанні під проводом гетьмана Богдана Хмельницького". Одначе тогочасні еміграційні обставини й матеріяльні труднощі не дозволили Липинському здійснити цей задум.

Тепер, після 60-ти років від задуму і 68-ми років після первісної появи монографії про київського полковника Кричевського, Інститут Липанського у Філядельфії надрукував цю працю в її польськомовному оригіналі й паралельно в українському перекладі, додавши до неї сто-сторінковий вагомий есей, покажчики й інші наукові додатки, чого бракувало в оригінальному виданні.

Ця 736-сторінкова праця про світлу добу гетьмана Хмельницького появляється за редакцією доктора історичних наук Лева Р. Біласа (Гамбурзький університет), при загальній редакції Романа Залуцького, Євгена Зиблікевича і при видатній видавничій участі директора Інституту Маріяна Коця та кількох співробітників Інституту.

Нова книга належить до серії тих історичних творів Вячеслава Липинського, про які проф. Дмитро Дорошенко писав, що ...„ці книги Липинського є безперечно те найсильніше і найважніше з усього, чим позначився в новітній українській історіографії великий здвиг, який зробила в ній революція і відродження української державности". (Д.Д. „Огляд української історіографії", Прага 1923, стор. 212).

Ціна книги 25 долярів. Нова адреса Інституту Липинського: W.K. Lypynsky East European Research Institute, Inc., 469 Flamingo St., Philadelphia, Pa., 19128.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої

бл. п. Дарії Савка

Сестри моєї Приятельки, складаю 20.00 долярів на фонд будови Української Церкви в Люрді.

Олена ГОДОВАНЕЦЬ

Замість квітів на свіжу могилу нашої Дорогої і Незабутньої

бл. п. Ганусі з Тарнавських Чайковської

дружини нашого Тіточного Брата бл. п. о. Михаїла, пароха Званеня, Зах. Україна, складаємо 50.00 дол. на Українську Церкву в Люрді, Франція.

Марія СТАШИНСЬКА
і Олена КОС

---

†

Ділимось сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що 13-го червня 1980 року, відійшла у Вічність, на 69-му році життя, Дорога БРАТОВА, ШВАҐРОВА І ТЕТА,

бл. п.

ТЕРЕСА МІШКЕВИЧ

вдова по бл. п. д-рові Романові Мішкевич

ПОХОРОН відбувся дня 18-го червня 1980 року в Брні, Чехо-Словаччина.

Мґр СТЕФАН МІШКЕВИЧ з родиною

☦

У вівторок, 1-го липня 1980 року, несподівано, відійшов у Вічність, на 69-му році життя, у Вашінґтоні, Д. К.

бл. п.

ЄВГЕН ВІКТОРОВИЧ ПРИХОДЬКО

довголітній редактор і диктор Українського Відділу Радіостанції „Голос Америки"

•

Колишні співробітники Покійного висловлюють Його Батькові, Дружині, Дітям і ближчій та дальшій Родині глибокі співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

---

†

З глибоким жалем повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в четвер, 3-го липня 1980 року, упокоїлась в Бозі, на 90-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни,

наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ЕЛЕОНОРА БАРАНЕЦЬКА
з ГУСТ-КУЛЬЧИЦЬКИХ

вдова по бл. п. о. Миколі, довголітньому парохові Волі Якубової в Україні і Патставну, ЗСА.

ПАРАСТАС в неділю, 6-го липня 1980 р., о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні М. Насевича при Френклін і Бравн вул. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН в понеділок, 7-го липня 1980 року, о год. 9:30 ранку з того ж похоронного заведення до митрополичого собору Непорочного Зачаття ПДМ, а звідси на український католицький цвинтар у Факс Чейсі.

Горем прибиті:

ЯРОСЛАВА — донька
МИРОН — син
ОРЕСТ — син
ВОЛОДИМИР — син з дружиною ХРИСТИНОЮ
МИКОЛА — внук з дружиною ХРИСТИНОЮ
АДРІЯН — внук з дружиною ОЛЕКСАНДРОЮ
МИКОЛАЯ І ЛЯРИСА — правнучки
Ближча і дальша Родина в ЗСА і Україні

---

†

В глибокому смутку ділимося сумною вісткою, що в середу, 2-го липня 1980 року, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшла у Вічність, на 76-му році життя, наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

МАРІЯ ДАНИЛОВИЧ
з ЛОДИНСЬКИХ

народжена в Турці над Стриєм, Україна, б. учителька в Турці над Стриєм, дружина бл. п. нотаря Івана Даниловича.

ПАРАСТАС в п'ятницю, 4-го липня 1980 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні E. Markiewicz, 14 Trumbull Street, New Haven, Conn.

ПОХОРОН в суботу, 5-го липня 1980 року, о год. 10-ій ранку, з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Михаїла в Ню Гейвен, а звідти на цвинтар св. Лаврентія в Ню Гейвені, Конн.

З проханням про молитви за спокій душі:

доньки:
ІВАННА ГАНУШЕВСЬКА з мужем ТАРАСОМ
ОЛЕКСАНДРА КИЗИК з мужем ІВАНОМ
сестра — СТЕФАНІЯ ПАВЛІК з мужем РОМАНОМ і рідними в Польщі
брати:
ІВАН ЛОДИНСЬКИЙ з дружиною ІНКОЮ
ОМЕЛЯН ЛОДИНСЬКИЙ з дружиною ІВАНКОЮ і рідними
ВОЛОДИМИР ЛОДИНСЬКИЙ з дружиною НАДЕЮ і рідними
сестрінка — ОЛЯ ЛЕВИЦЬКА з мужем ІГОРЕМ і рідними
внуки:
МАРІЙКА І ВЕБСТЕР ГОЛЛ
БОГДАН І ЕВА ГАНУШЕВСЬКІ з дітьми
ОЛЕНКА І ПЕТРО ҐАЛАДЗИ
ОРИСЯ ГАНУШЕВСЬКА
МАРТА І ОЛЕСЬ ПОПОВИЧІ
РОМАН І МІРА КИЗИКИ
ОРЕСТ, АНДРІЙ І КСЕНЯ КИЗИКИ
кузин — МИКОЛА ШАЙДИЦЬКИЙ
Ближча і дальша Родина

Лос Анджелес вшанував Станислава Людкевича

Широкою луною пронеслася вістка про втрату найбільшого сучасного українського композитора Станислава Людкевича, який відійшов від нас в минулім році, у своїм ріднім Львові, закінчивши 100 років свого творчого життя.

Вістка про втрату велетня-композитора зворушливо сколихнула Вкраїну та наші спільноти позанею. Відбуваються спеціяльні імпрези, вшановуючи його світлу постать, на яких ми уважніше вивчаємо істоту та творчий шлях цього, так би мовити, українського патріярха - композитора Станислава Людкевича, віддаючи йому наш поклін.

Велика українська громада Лос Анжелесу урочисто та з великою дбайливістю вшанувала пам'ять нашого велетня-композитора двома великими імпрезами, а саме: багатим своїм змістом та виконанням концертом нашого славного хору „Кобзар" під мистецькою кермою завжди молодого і динамічного маестра Володимира Бажика та фортепіяновим супроводом проф. Лесі Куриленко-Вахнянин, який підняв хор на вершини, вивів його з аматорщини на професійну площину. Чудові, вміло дібрані стилізовані народні строї, гармонійність і прецизність виконання досить складних творів-пісень звертали нашу увагу на цей великий поступ цього хору та професійність, які є запорукою успіху їхніх недалеких гостинних виступів в Сан Франсіско та Феніксі в Арізоні, а можливо згодом і в інших містах ЗСА і Канади.

Концерт з нагоди вшанування композитора Станислава Людкевича хор виконав успішно та на високому рівні в неділю 8-го червня, і цей день був днем початку успіхів хору на новім професійнім його шляху.

В неділлю, 15 червня, в Домі Українського Культурного Осередку відбулася друга імпреза возвеличення світлої істоти Станислава Людкевича вечором, яким провадив гість з Філядельфії, директор Українського Музичного Інституту у Філядельфії професор Юрій Оранський.

Програма складалася з дбайливо опрацьованої серії нарисів про життя і творчість Станислава Людкевича, його вдачу, звички, погляди, як рівнож і його оточення, думки про нього та погляди інших. Свою доповідь прелегент доповнював уміло зібраними прозірками й уривками творів композитора, переданими через магнетофонний запис.

Мистецьке читання поем, а також листів, думок про композитора й оцінок, виконали керівники української радіопрограми „Пісня України" актори Марійка і Святополк Шумські.

Українське громадянство, присутнє на цім вечорі, окремо рясними оплесками, як рівнож і через голову УКО д-ра Романа Кульчицького, щиро вітали і дякували гостеві з Філядельфії за те, що дав нам усім змогу пізнати світлу постать Станислава Людкевича та його творчість, і тим доповнити вшанування його великої та дорогої українцям істоти

Святополк Шумський

АКЦІЯ ВІЙСЬК Південної Африки в Анголі проти партизан Намібії, які мали там свої бази, викликала засуд в Раді Безпеки ОН. Тепер уряд Південної Африки опублікував звіт з тієї акції. Звіт інформує, що в часі акції, яка була звернена тільки проти партизан, а в ніякому разі проти цивільного населення, вбито принаймі 360 партизан, здобуто понад 300 тонн амуніції, знищено магазини, штаби, та всі засоби комунікації, знешкідливлено командування і в висліді принаймні пів року партизанські з'єднання не зможуть переводити своїх наскоків. По боці війська Південної Африки було тільки 17 вбитих. Це не перша акція того роду, яку перевели військові відділи Південної Африки, завдяки чому організована большевиками і їхніми сателітами партизанська діяльність в Намібії (південно-західній Африці) не могла стати серйозним чинником. Уряд Південної Африки заповів у потребі дальші цього рода акції.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗСА наказав Американській Амбасаді в Москві доручити формальну ноту-демарш совєтському Міністерству закордонних справ і таке саме повідомлення дати совєтським олімпійським організаторам — не вивішувати Американського Прапора „Олд Глори" на жодній з церемоній на Олімпіяді в Москві. Уряд З'єднаних Стейтів Америки мусів зробити цей демарш бо були чутки, що Совєти хотіли вивісити прапори всіх членів Міжнародного Олімпійського Комітету і тих, що братимуть участь в Олімпіяді, і тих, що бойкотуватимуть її. Совєти отримали цей протест і не зробили досі коментарів. Якщо вони виконають вимогу Америки, то їм доведеться упустити прикінцевий ритуал Олімпіяди — вивішення прапора теперішніх господарів Олімпіяди (совєтів) і прапора господарів наступної. Господарем наступної в 1984 році в Лос Анджелесі, очевидно, є Америка.

Мазурик і Папа

Таке зіставлення може видатися занадто відважним, але тільки не паризькій ґалерії „Арт форум інтернасіональ" у елеґантній околиці Шамс - Елізе, яка влаштувала виставку „Іконографічних творів Омеляна Мазурика" саме напередодні приїзду Папи. Для більшої принади вона ще й зазначила на величезних розмірів запрошеннях на „вернісаж з коктейлем", — 29-го травня, — що Мазурик, це „колишній учень Його Святости Івана - Папи ІІ".

Ґалерія хотіла ще вмістити й знімку Папи на цьому запрошенні, але на це не погодився сам маляр. А все ж таки присутнім на відкритті журналістам і знавцям роздано репродукцію одного з творів Мазурика, який зображує аскетичного студента з книжкою о. Карла Войтили п. н. „Любов і відповідальність". Цю картину ґалерія бажала подарувати Папі у Ватиканській амбасаді, яка щасливим збігом обставин має свій будинок напроти ґалерії.

На мої запитання у цій цікавій справі О. Мазурик відповів, що, підписуючи контракт з ґалерією, він виказався посвідками студій, м. ін., у Краківському університеті в той час, коли капеляном студентів був саме о. Войтила. З тих часів і походить його візія картини про студента з книжкою Капеляна, який тоді мав ряд викладів про любов, звідси і назва картини.

Ці факти ґалерія використала для своїх комерційних цілей і мистець О. Мазурик мав цим разом чи не найчисленнішу паризьку й міжнародну публіку з усіх українців, які будь-коли виставлялися у Парижі. У трьох залях ґалерії — знавці, як українці Я. Гординський і О. Нижанківський, та численні аматори, розглядали й милувалися стилізованими іконами, краєвидами, в яких знаходили подібність із Брюґелем, майже реалістичними „гуцулами з гуцулками", мальовничими чистими фарбами як фовісти, й навіть портретами, наприклад Станислава Людкевича при фортепіяні у тому ж аскетичному стилі, що і монахи мистця.

Наступного дня ґалерія доставила „Студента з книжкою" до амбасади, а вслід за цим прийшло запрошення на авдієнцію у Папи для Мазурика з дружиною Одаркою.

У розмові, що велася польською й українською мовами, Папа розпитував про малярські студії у Кракові, обставини його прибуття до Франції й одруження з українкою, яка не знає польської мови, й накінець подарував їм вервички з їхніми ініціялами, та задедикував власноручно свою книжку.

За цими малярськими і престижевими успіхами О. Мазурика повинен прийти і матеріяльний, хоч ґалерія піднесла ціни на картини нашого мистця. Дружина мистця, Одарка Андріїшин - Мазурик, слід додати, теж має прекрасне обдарування — ліричне сопрано, яке вона повинна розвивати.

Софія Наумович

Союзівка відкрила...

(Закінчення зі стор. 1)

Ліна Белуць і Микола Фабрика виконують дует при акомпаньяменті Ірини Фабрики.

самблю Союзівки: Гані і Дані Максимовичів, Андрія Ґалембина, бандуриста Михайла Муця і Лорі Корапі, а закінчив програму акордеоновим сольо Алек Худолій.

Уже у ранніх годинах у п'ятницю на кортах Союзівки почались тенісові змагання за першенства УСЦАК-Схід, які закінчились фінальними розграми у неділю. Не стояла пусткою і відбиванкова площа і переповненим був великий басейн Союзівки.

Свіжим подихом з України була мистецька програма в суботу увечері, що її вивели на сцені „Веселки" новоприбулі мистці з України: Евеліна Белюць, Микола і Ірина Фабрики, Ґама Скупинський, Ліля Гайдай, Олексій Журба — він же й режисер програми — та місцеві артисти Марійка Кудрин і Павло Данилів. Вокальні соля, дуети, монологи, рецитації та гумористичні скечі зложились на цю різноманітну програму, яка, як згадано, притягнула біля тисячу осіб, не зважаючи на зливний дощ у вечірніх годинах. Програмою вела Ліна Белюць, яка виявила свій талант і мистецьку многогранність у вокальних точках і експресивних рецитаціях. Бездоганним при фортепіяні виявився композитор - аранжер - співак Ґама Скупинський, а шовковим баритоном пописувався Микола Фабрика при фортепіяновому акомпаньяменті своєї дружини Ірини. Всесторонніми у виконанні поодиноких точок виявилися і інші мистці, за що їх публіка винагороджувала бурхливими оплесками. Їхнім поодиноким і груповим виступам гості Союзівки матимуть змогу прислухатись у майбутніх програмах ще під час цього сезону, — згідно з твердженням управителя оселі Володимира Кваса.

Серед великого числа визначних громадських діячів, на це традиційне відкриття сезону загостили члени Головного Уряду УНСоюзу: головний предсідник д-р Іван Флис, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук, головний контролер проф. Іван Телюк, головний радний Микола Хоманчук, почесні члени Йосип Лисогір, д-р Ярослав Падох і редактор-емерит Антін Драган, голова Окружного Комітету Шамокін Тимко Бутрей та інші союзовці. Їх, як і місцевого пароха о. д-ра Богдана Волошина та головного редактора „Свободи" Зенона Снилика представила конферансьє Аня Дидик. Після цієї оригінальної програми гості забавлялись до пізньої ночі під звуки оркестр „Веселі Часи" й „Темпо".

У теплу неділю, після Богослужень, гості й молодь користали із соняшної погоди і вітром гнаного озону, що подихом літнього безжур'я пестив зелені узгір'я Кетскильських гір. Більшість відвідувачів вибиралась в дорогу домів, дехто залишався на вакації, а всі раділи думкою, що оце почався новий літній сезон — і на Союзівці справді, як ніде.

ОХОРОНА ПОРЯДКУ І ЛЮДЕЙ на обох політичних конвенціях цього літа, на Республіканській у Детройті й Демократичній у Ню Йорку, коштуватиме державну скарбницю понад шість мільйонів долярів для платень за „овертайми" для поліціянтів. Обраховують, що на годину поліційний старшина на Конвенції в Детройті діставатиме до 26.40 дол. за „овертайм", а в Ню Йорку дещо менше — 23 доляри. Їх зате в Ню Йорку буде більше.

РОНАЛД РЕҐЕН І Джон Андерсон плянують масову кампанію для приваблення до своїх кандидатур на Президента виборців жидівської національности. Демократичні кандидати на президента нормально здобували завжди велику більшість жидівських голосів, але президент Джіммі Картер зразив жидівських виборців своєю близькосхідньою політикою, яку багато з тих виборців уважає часами про-палестинською. Голоси жидівських виборців можуть бути критичними в таких стейтах, як Каліфорнія, Іллиной, Массачусетс, Коннектикат і Ню Йорк. Табір Реґена плянує оголосити листу прихильників їхнього кандидата з-поміж впливових американців-жидів, що між ними є й демократи, а табір Андерсона розпочав поштову висилку виборчої літератури, спеціяльно скерованої на жидівських виборців, — пише „Нюзвік" з 7-го липня.

Контрасти...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

діти у віці між 12 до 15 років.

У робітнях килимів в Марокко працює безплатно як фабриканти багато малолітніх дітей. Не краще трактується малолітніх дітей в цивілізованих та розвинених країнах. Взуттєвий промисел в Італії віддає виготовлювання частини взуття на села, де передають цю працю дітям за голодові платні.

Але найбільш жалюгідні обставини панують тепер в Камбоджі, де вмирає, під відкритим небом, сотки дітей денно: з голоду, дизентерії, туберкульози та малярії. І все діється після гучного відзначення „Року Дитини" у 1979 році країнами світу, а зокрема ОН, цією міжнародною організацією, завданням якої є усувати існуючі контрасти.

Появилася „Підгаєцька Земля"

Поява українського друкованого слова поза межами Рідного Краю є позитивним явищем, яким ми повинні подвійно радіти, бо в Україні наш нарід позбавлений навіть можливости висловлювати рідною мовою свої думки і писати про речі, несанкціоновані окупаційною владою. На книжковому ринку є: „Підгаєцька Земля", 744-сторінковий регіональний збірник, який зредаґували: д-р Олександер Яворський, Іван Дурбак, Іван Керницький, інж. Василь Колодчин, д-р Зеновій Стельмах і головний редактор — проф. Тарас Гунчак, та фотоальбом „Мандрівка землями Підгаєччини", 170-сторінкова публікація з багатьма фотознімками з побуту колишніх мешканців Підгаєччини й цікавим матеріялом, який зібрав і опрацював Василь Папіж при співпраці редколегії.

Обидві книжки по-мистецьки оформив Богдан Титла, їх поручили до друку проф. д-р Василь Лев і ред. Іван Дурбак. Ці реґіональні збірники вийшли під фірмою Наукового Товариства ім. Шевченка як том XXIV і том XXIV-A, Детройт 1980.

У передмові до XXIV тому інж. Василь Колодчин, голова головного комітету Підгаєчан, стверджує, що при збиранні матеріялів і фінансів велику працю вклали управи 22-ох осередків комітетів Підгаєччини, розкинуті по З'єднаних Стейтах Америки, Канаді, Великій Британії, Західній Европі й Австралії. „Хай цей збірник буде виявом нашої великої любови до поневоленої Батьківщини і глибоким поклоном всім тим борцям-героям, що на протязі століть працювали і вмирали за здійснення ідеї вільної і соборної Української Держави".

Читач знайде в цьому збірнику багато цікавого матеріялу. Історичний огляд Підгаєць і підгаєцької землі, розвиток суспільно - культурного життя Підгаєцького повіту, опис поодиноких сіл і їх суспільно - культурних діячів, історичний огляд учасників визвольних змагань та широкий опис дій Української Повстанчої Армії, пера Лева Шанковського.

На особливу згадку заслуговують вичерпно інформативні статті слідуючих авторів: „Громадсько-політичне життя Підгаєччини" д-ра Олекси Яворського — колишнього посла і суспільно - громадського діяча; „Підгаєччина: історичний нарис" — д-ра Тараса Гунчака; „Сторінка із релігійно-церковного життя Підгаєччини" — д-ра Григора Лужницького; „Говірки північних сіл Підгаєцької над-Стрипи" — д-ра Богдана Д. Чопика; „Положення і геологічна будова" й „Заселення Підгаєччини" — Зоряни Яворської-Сокольської.

Праця над реґіональними збірниками забирає багато часу й труду, а при тому багато клопоту й непорозумінь, які творяться перед появою збірника, а ще більше, після його появи. Хочеться сподіватися, що збірник „Підгаєцької Землі" не зустріне подібної долі.

При описуванні минулого автори збірника свідомо промовчали трагічні події, які мали місце під час Другої світової війни на теренах Підгаєччини, мабуть це тому, бо на точний і об'єктивний опис минулого не прийшов ще час.

Між щедрими жертводавцями на видавничий фонд „Підгаєцької Землі" видніють меценати, які зложили по тисячу долярів: Марія і Михайло Іваськевичі і Михайло Чемерис — усі з Міннеаполісу, та по 500 дол.: о. Мирон Головінський, Марія і Володимир Кудла.

Обидві книжки на гарному крейдяному папері, а їх мистецьке оформлення притягає око шанувальників українського друкованого слова.

Роман С. Голіят